

VOIKO OKSIKODONIA KÄYTTÄÄ EPIDURAALISEEN KIVUNHOITOON?

Merja Kokki, M Kuusisto, P Väliälä, K Raatikainen, H Kokki
KYS, Anestesia ja leikkaustoiminta, Kuopio
Itä-Suomen yliopisto, Farmasian laitos ja Kliinisen lääketieteen laitos, Kuopio

Tutkimuksen tarkoitus

Oksikodonin epiduraalisesta annostelusta leikkauksen jälkeisen kivun hoidossa on julkaistu kaksi, tuloksiltaan ristiriitaista tutkimusta (1-2). Toisessa tutkimuksessa kaksinkertainen epiduraalinen annos oksikodonia lievitti kipua yhtä tehokkaasti kuin morfiini mutta aiheutti morfiinia vähemmän haittavaikutuksia (1). Toisessa tutkimuksessa kymmenkertainen annos oksikodonia oli yhtä tehokas kuin epiduraalinen morfiini, mutta laskimoon ja epiduraalisesti annetun oksikodonin tehossa ei ollut eroa (2).

Aineisto

Tässä tutkimuksessa selvitimme epiduraalisesti annetun oksikodonin tehoa ja kulkeutumista likvoriin epiduraalisen annostelun jälkeen.

34 elektiiviseen gynekologiseen leikkaukseen tulevaa 18-65-vuotiasta potilasta pyydettiin osallistumaan ja heistä 24 suostui tutkimukseen.

Menetelmät

Tutkimus oli satunnaistettu ja kaksoissokkoutettu. Potilaille pantiin epiduraalikatetri kivunhoitoa ja spinaalikatetri näytteenottoa varten.

Potilaat saivat leikkauksen jälkeen yhden annoksen oksikodonia 0,1 mg/kg ad 10 mg epiduraalisesti (EPID-ryhmä) tai laskimoon (IV-ryhmä) 5 min infuusiona, ja toiseen reittiin annettiin samanaikaisesti Na 0,9% -infuusio. Jos kipu oli numeroasteikolla levossa $\geq 3/10$ tai haavaa painaessa $\geq 5/10$ potilas sai fentanylä 0,05 mg i.v. 10 minuutin välein kunnes kipu lievittyi.

Veri- ja likvor-näytteitä oksikodonin määrittystä varten otettiin ad 24 h.

Tulokset

Epiduraalisesti ja laskimoon annetun oksikodonin puhdistuma oli samankaltainen (taulukko).

Taulukko (keskiarvo, minimi-maksimi).				
Antoreitti	CL (l/h)	AUC _{0-24h} (µg*h/l)	T _{max} (h)	C _{max} (µg/l)
EPID	27 (13-37)	221 (142-408)	2 (1-4)	29 (14-48)
IV	39 (19-84)*	174 (86-334)		

* $P = 0,072$

EPID-ryhmässä 7/12 potilaasta ja IV-ryhmässä kaikki 12 potilasta tarvitsivat fentanylä ($P=0,037$). Fentanylä-annos kivun lievitykseen oli EPID-ryhmässä viidesosa, 0,9 µg/kg, IV-ryhmän annoksesta, 4,1 µg/kg ($P = 0,02$).

EPID-ryhmässä 8 potilaalla ilmeni 13 haittavaikutusta: kutina (6), pahoinvointi (3), päänsärky (2), niska-hartia kipu (2). IV-ryhmässä 8 potilaalla ilmeni 9 haittavaikutusta: kutina (2), pahoinvointi (4), huimaus (1), kipu virtsaputkessa (1), päänsärky (1).

Johtopäätökset

Tässä koeasetelmassa epiduraalisesti annetun oksikodonin teho oli niin hyvä, että tulos puoltaa jatkotutkimusten tekemistä. Haittavaikutuksia ilmeni samankaltaisesti, vaikkakin kutinaa näytti liittyvän epiduraaliseen antoon vähän enemmän. ■

Viitteet

1. Br J Anaesth 2004; 93: 362-7.
2. J Clin Anesth 1997; 9: 30-5.